

KANCELARIA SENATU

BIURO KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

Warszawa, dnia 4 sierpnia 2016 r.

BKS/DPK-134-32560/16 JK

P9-43/16

Nr: 32560	Data wpływu petycji 28 czerwca 2016 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 2 sierpnia 2016 r.

EMERYTURY I RENTY

TEMAT

**UJEDNOLICENIE ZASAD OBLICZANIA CZĘŚCI EMERYTURY
ZA URLOP WYCHOWAWCZY
DLA OSÓB URODZONYCH PRZED I PO 1 STYCZNIA 1949 R.**

WNOSZĄCY PETYCJĘ: petycja indywidualna

B. Ś. – osoba fizyczna.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą w celu zmiany zasad obliczania części emerytury za okres sprawowania opieki nad dzieckiem dla osób urodzonych przed i po 1 stycznia 1949 r., przechodzących na emeryturę z różnych systemów emerytalnych.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJĘ:

Autorka petycji wnioskuję o ujednoczenie zasad ustalania wysokości emerytury za okres sprawowania opieki nad dzieckiem, czyli za urlop wychowawczy dla osób urodzonych przed i po 1 stycznia 1949 r.

Wnosząca petycję kwestionuje obowiązujące zasady obliczania omawianej części emerytury w zależności od momentu przejścia na emeryturę osoby korzystającej z urlopu wychowawczego. W jej opinii ustawa o emeryturach i rentach z FUS dzieli osoby ubezpieczone według daty urodzenia i momentu przejścia na emeryturę. Uważa za niesprawiedliwe iż, organy emerytalno-rentowe inaczej traktują osoby, które pobierają emeryturę obliczoną w starym systemie (na mocy ustawy sprzed reformy z 1998 r.) – osobom tym zalicza się okres urlopu wychowawczego według wskaźnika po 0,7% podstawy wymiaru emerytury za każdy uwzględniony przez ZUS rok przebywania z dzieckiem; natomiast osobom pobierającym emeryturę wyliczoną w nowym systemie – po 1,3% podstawy wymiaru emerytury za każdy taki rok.

Autorka petycji jest zadania, że osoby będące w takiej samej sytuacji są różnie traktowane przez prawo i oczekuje zmiany obecnego stanu rzeczy, który uznaje za dyskryminujący część matek. Osoby urodzone tego samego dnia, z takim samym stażem ubezpieczeniowym mogą mieć inaczej wyliczoną część emerytury za urlop wychowawczy – osoby otrzymujące emeryturę ze starego systemu (sprzed 1998 r.) lub emeryturę wcześniejszą otrzymają mniejsze świadczenie niż osoby, które złożyły wniosek o nową emeryturę. W opinii autorki, łamany jest art. 32 Konstytucji RP mówiący o równym traktowaniu osób będących w takiej samej sytuacji.

STAN PRAWNY:

Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) stanowi, że Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej (art. 2). Wszyscy są wobec prawa równi i mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne (art. 32 i 33).

Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748 ze zm.) określa warunki nabywania prawa do świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń rentowych i emerytalnego; zasady ustalania wysokości świadczeń oraz zasady i tryb przyznawania i wypłaty świadczeń (art. 1). Emeryt to osoba mającą ustalone prawo do emerytury, w tym do emerytury częściowej (art. 4 ust. 1).

Przy ustalaniu prawa do emerytury i renty oraz obliczaniu ich wysokości uwzględnia się (z zastrzeżeniem ust. 2–5 art. 5) okresy składkowe (art. 6) i nieskładkowe (art. 7).

Okresami składkowymi są m.in. okresy ubezpieczenia, opłacania składek na ubezpieczenie społeczne, pobierania zasiłku macierzyńskiego, okresy pobierania zasiłków dla bezrobotnych oraz zasiłków szkoleniowych wypłaconych z Funduszu Pracy, sprawowania mandatu posła lub senatora, wykonywania działalności twórczej lub artystycznej, pobierania stypendium sportowego z tytułu wyczynowego uprawiania sportu, okresy ubezpieczenia społecznego rolników (z zastrzeżeniem art. 56).

Okresami nieskładkowymi są m.in. okresy pobierania wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy wypłaconego na podstawie Kodeksu pracy, zasiłków z ubezpieczenia społecznego: chorobowego lub opiekuńczego, świadczenia rehabilitacyjnego, nauki w szkole wyższej na jednym kierunku (pod warunkiem ukończenia nauki), studiów doktoranckich i aspirantury naukowej w określonym wymiarze, asystenckich studiów przygotowawczych, doksztalcania zawodowego lekarzy, pobierania zasiłku i świadczenia przedemerytalnego. Ponadto okresy nieskładkowe to przypadające przed nabyciem emerytury lub renty okresy urlopu wychowawczego, urlopu bezpłatnego udzielonego w ramach bezpłatnych urlopów dla matek pracujących opiekujących się małymi dziećmi, innych udzielonych w tym celu urlopów bezpłatnych oraz okresy niewykonywania pracy z powodu opieki nad dzieckiem (art. 7 pkt 5):

- w wieku do lat 4, w granicach do 3 lat na każde dziecko oraz łącznie – bez względu na liczbę dzieci – do 6 lat;
- na które, z uwagi na jego stan fizyczny, psychiczny lub psychofizyczny przysługuje zasiłek pielęgnacyjny – w granicach do 3 lat na każde dziecko.

Przy ustalaniu świadczeń i obliczaniu ich wysokości okresy nieskładkowe uwzględnia się w wymiarze do 1/3 udowodnionych okresów składkowych (art. 5 ust. 2). Przy ustalaniu kapitału początkowego do okresów nieskładkowych, o których mowa w art. 7 pkt 5 stosuje się art. 53 ust. 1 pkt 2 (art. 174 ust. 2a). Ten preferencyjny dla części ubezpieczonych przepis wprowadzono nowelizacją ustawy emerytalnej z 5 marca 2015 r., która obowiązuje od 1 maja 2015 r. (okresy nieskładkowe są liczone jak składkowe – po 1,3% podstawy wymiaru).

Podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi przeciętna podstawa wymiaru składki na te ubezpieczenia lub na ubezpieczenie społeczne z kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych z ostatnich 20 lat poprzedzających bezpośrednio rok, zgłoszenia wniosku o świadczenie (art. 15 ust. 1). Do podstawy wymiaru emerytury lub renty dolicza się kwoty przysługujących w danym roku kalendarzowym wynagrodzeń za czas niezdolności do pracy oraz kwoty zasiłków. Sposób ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty określa art. 15 ust. 4. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie może być wyższy niż 250%. Na wniosek ubezpieczonego, podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić (ustalona w ust. 4 i 5) przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu (art. 15 ust. 6).

Kwota bazowa wynosi 100% przeciętnego wynagrodzenia pomniejszonego o potrącone od ubezpieczonych składki na ubezpieczenia społeczne, określone w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych, w poprzednim roku kalendarzowym (art. 19).

Podstawę obliczenia emerytury ubezpieczonych urodzonych po 1 stycznia 1949 r. stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego (określonego w art. 173–175) oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Jeżeli ubezpieczony pobrał emeryturę na podstawie art. 26b, 46, 50, 50a, 50e, 184 omawianej ustawy lub art. 88 Karty Nauczyciela (wcześniejsza emerytura), podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, pomniejsza się o kwotę stanowiącą sumę pobranych emerytur w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy i składki na ubezpieczenie zdrowotne (art. 25).

Ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949 r. przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki (art. 27):

- osiągnęli wiek emerytalny: dla kobiet co najmniej 60 lat, dla mężczyzn – od 65 lat do 65 lat i 4 miesięcy;
- mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn (z zastrzeżeniem art. 27a).

Ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949 r., którzy nie osiągnęli okresu składkowego i nieskładkowego, o którym mowa w art. 27 przysługuje emerytura, jeżeli

spełnili łącznie następujące warunki:

- osiągnęli wiek emerytalny określony w art. 27 ust. 2 i 3;
- mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 15 lat dla kobiet i co najmniej 20 lat dla mężczyzn.

Osoby urodzone przed 1 stycznia 1949 r., które nie osiągnęły wieku emerytalnego określonego w art. 27 ust. 2 i 3, mogą przejść na emeryturę (art. 29 ust. 1):

- kobieta – po osiągnięciu 55 lat, jeżeli ma co najmniej 30-letni okres składkowy i nieskładkowy albo jeżeli ma co najmniej 20-letni okres składkowy i nieskładkowy oraz została uznana za całkowicie niezdolną do pracy;
- mężczyzna – po osiągnięciu 60 lat, jeżeli ma co najmniej 35-letni okres składkowy i nieskładkowy albo jeżeli ma co najmniej 25-letni okres składkowy i nieskładkowy oraz został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy.

Prawo do emerytury zgodnie z art. 29 i 32 (zatrudnienie w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze), art. 33 (ubezpieczenie z tytułu działalności twórczej lub artystycznej) oraz art. 39 (brak warunków do uzyskania górniczej emerytury na podstawie art. 50a) przysługuje również ubezpieczonym urodzonym po 31 grudnia 1948 r. a przed 1 stycznia 1969 r., jeżeli spełniają łącznie następujące przesłanki (art. 46):

- nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa;
- warunki do uzyskania emerytury spełnią do 31 grudnia 2008 r.

Odrębne przepisy określają zasady przechodzenia na emeryturę, bez względu na wiek, nauczycieli urodzonych po 31 grudnia 1948 r., a przed 1 stycznia 1969 r. (art. 47).

Emerytura wynosi (art. 53 ust. 1) – z uwzględnieniem art. 55:

- 1) 24% kwoty bazowej, o której mowa w art. 19, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4; oraz
- 2) **po 1,3% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych;**
- 3) **po 0,7% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów nieskładkowych.**

Przy obliczaniu emerytury okresy, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, ustala się z uwzględnieniem pełnych miesięcy (art. 53 ust. 2).

Ubezpieczony, który spełnia warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu wieku emerytalnego i wnioskował o przyznanie emerytury po 31 grudnia 2008 r., może mieć obliczoną emeryturę na podstawie art. 26, jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53 (art. 55). Przepis art. 55

stosuje się również do ubezpieczonego, któremu ustalono prawo do emerytury przed zgłoszeniem wniosku o emeryturę, o której mowa w art. 27. Jeżeli ubezpieczony pobrał emeryturę, do której miał ustalone prawo przed ustaleniem prawa do emerytury z tytułu osiągnięcia wieku emerytalnego, określonego w art. 27 ust. 2 i 3, podstawę obliczenia emerytury zgodnie z art. 26 pomniejsza się o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy i składki na ubezpieczenie zdrowotne (art. 55a).

W systemie obowiązuje zasada, iż postępowanie w sprawach świadczeń wszczynają się na podstawie wniosku zainteresowanego (art. 116 ust. 1). Prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa (art. 100). Świadczenia wypłacane są od dnia powstania prawa do nich, nie wcześniej jednak, niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu (art. 129).

Decyzje w sprawach świadczeń wydają i świadczenia te wypłacają organy rentowe właściwe ze względu na miejsce zamieszkania uprawnionego (art. 115). Prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek zainteresowanego lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawnione okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na świadczenia lub na ich wysokość. W postępowaniu w sprawach o świadczenia określone w ustawie stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, chyba że ustawa stanowi inaczej (art. 124).

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412) określa m.in. warunki i tryb wszczęcia postępowania w sprawach świadczeń, dowody uzasadniające prawo do świadczeń, sposób ich obliczania i wysokość.

Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 963) w art. 6 ust. 1 pkt 19 stanowi, iż obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają (z zastrzeżeniem art. 8 i 9) osoby przebywające na urlopie wychowawczych lub pobierające zasiłek macierzyński albo zasiłek w wysokości zasiłku macierzyńskiego (przepis obowiązuje od 1 stycznia 1999r.).

Obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają (z zastrzeżeniem art. 8 i 9) osoby sprawujące osobistą opiekę nad dzieckiem (art. 6a). Prawo do finansowania składek z budżetu państwa, jeżeli jedno z rodziców przebywa na urlopie wychowawczym, a drugie jednocześnie spełnia warunki określone w ust. 1, przysługuje osobie przebywającej na urlopie wychowawczym (urlop ten może być wykorzystany w całości lub w 4 częściach).

Obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu podlegają (z zastrzeżeniem art. 8 i 9) te osoby fizyczne, które sprawują osobistą opiekę nad dzieckiem, a które nie spełniają warunków do podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, o których mowa w art. 6a (art. 6a i 6b obowiązują od 1 września 2013 r.).

Ustawa w art. 83 stanowi, że ZUS ustala uprawnienia do świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz ich wysokość. Od decyzji ZUS przysługuje odwołanie do sądu w terminie i na zasadach określonych w Kodeksie postępowania cywilnego. Jeśli odwołanie nie zostało uwzględnione ZUS niezwłocznie przekazuje sprawę do sądu wraz z uzasadnieniem.

PRACE LEGISLACYJNE:

Sejm: obywatelski projekt ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 680) dotyczy przyznania ubezpieczonym, którzy nie osiągnęli ustawowego wieku emerytalnego, w tym rolnikom, mającym okres składkowy wynoszący co najmniej 40 lat, prawa do przejścia na emeryturę.

OPZZ (w opinii do projektu) przypomniał, że do 31 grudnia 1998 r. do okresów składkowych nie wliczano urlopów wychowawczych ani innych okresów niewykonywania pracy z powodu sprawowania opieki nad dzieckiem. OPZZ uważa, że okresy te powinny być traktowane na równi z okresami składkowymi. Istniejącej w systemie poważnej różnicy w sposobie traktowania okresów ubezpieczenia przed i po 1 stycznia 1999 uznaje za niesprawiedliwe. Zdaniem OPZZ, rozwiązania systemu emerytalnego nie powinny „karać” kobiet za urodzenie dziecka i zaangażowanie się w opiekę nad nim.

Projekt wpłynął do Sejmu 13 maja 2016 r., I czytanie przeprowadzono na 23. posiedzeniu Sejmu 21 lipca 2016 r. i projekt skierowano do Komisji Polityki Społecznej i Rodziny.

Sejm: projekt ustawy przedstawiony przez Prezydenta RP o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 62) dotyczy przywrócenia wieku emerytalnego wynoszącego dla kobiet co najmniej 60 lat oraz dla mężczyzn co najmniej 65 lat; likwidacji emerytury częściowej, a także powrotu do rozwiązania, zgodnie z którym objęcie ubezpieczonego gwarancją otrzymania najniższego świadczenia emerytalnego byłoby uzależnione od osiągnięcia zróżnicowanego ze względu na płeć okresu składkowego i nieskładkowego.

Projekt wpłynął do Sejmu 30 listopada 2015 r., I czytanie odbyło się na 4. posiedzeniu 9 grudnia 2015 r. Projekt skierowano do Komisji Polityki Społecznej i Rodziny. Wysłuchanie publiczne odbyło się 12 stycznia 2016 r. 25 lipca 2016 r. wpłynęło pozytywne stanowisko rządu zawierające propozycję pewnych modyfikacji rozwiązań zawartych w projekcie.

DZIAŁANIA POWIĄZANE:

Ustawą z dnia 5 marca 2015 r. zmieniono ustawę o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2015 r. poz. 552): znowelizowano art. 26 ust. 5 oraz **dodano:** art. 26 ust. 6, art. 55a, art. 110a, art. 174 ust. 2a, art. 185a. Nowelizacja obowiązuje od 1 maja 2015 r., wprowadziła m.in. następujące rozwiązania:

1) możliwość uzyskania przez osobę, urodzoną przed 1 stycznia 1949 r., emerytury na nowych zasadach, nawet jeżeli osoba ta korzystała wcześniej z emerytury obliczonej według starych zasad – konto emerytalne przed obliczeniem emerytury według nowych zasad zostanie pomniejszone o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych dotychczas emerytur, w wysokości przed obliczeniem zaliczki na podatek dochodowy i składki na ubezpieczenie zdrowotne;

2) zaliczanie, przy ustalaniu kapitału początkowego, okresu urlopu wychowawczego na zasadach przewidzianych dla okresów składkowych, czyli po 1,3% za każdy rok.

Przeliczenie emerytury, przysługującej w dniu wejścia w życie nowelizacji ustawy, następuje na wniosek osoby zainteresowanej. Przeliczenie kapitału początkowego może nastąpić również przy obliczaniu emerytury według nowych zasad, jeżeli jest to korzystniejsze dla ubezpieczonego. Prawo do emerytury w nowej wysokości przysługuje od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek, nie wcześniej jednak niż od 1 maja 2015 r.

Rzecznik Praw Obywatelskich wystąpił 26 maja 2015 r. do Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie obowiązującego od 1 maja 2015 r. w ustawie emerytalno-rentowej art. 174 ust. 2a. Poinformował o licznie napływających skargach od ubezpieczonych objętych starym systemem emerytalnym (sprzed reformy z 1998 r.), które uznał za uzasadnione.

RPO stwierdził, że regulacja z 2015 r. stawia przechodzących na emeryturę według starych zasad w gorszej sytuacji niż ta, jakiej podlegają ubezpieczeni objęci nowym systemem emerytalnym (urodzeni po 1 stycznia 1949 r.). Osoby objęte starym systemem emerytalnym mają okresy opieki nad dzieckiem uwzględniane z ograniczeniem do 1/3 ich okresów składkowych i przelicznikiem 0,7% podstawy wymiaru. Według nowych zasad okres opieki nad dzieckiem jest traktowany dla potrzeb wyliczenia kapitału początkowego jak okres składkowy, z przelicznikiem 1,3% podstawy wymiaru i uwzględniany w pełnym wymiarze – bez ograniczenia do 1/3 okresów składkowych.

Minister Pracy i Polityki Społecznej 10 lipca 2015 r. wyjaśnił RPO, że art. 174 ustawy emerytalnej, wprowadzony w 2015 r. jest przepisem przejściowym, który służy określeniu zasad ustalania kapitału początkowego dla ubezpieczonych, którzy przed 1 stycznia 1999 r. opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek. Wprowadzenie art. 174 ust. 2a ustawy emerytalnej dla osób urodzonych po 1 stycznia

1949 r. spowodowało, że okresy nieskładkowe zostały dla korzystających z nowego systemu emerytalnego potraktowane jak okresy składkowe – zmiana ta, w opinii ministerstwa, służy realizacji zasady równego traktowania ubezpieczonych w obrębie nowego systemu emerytalnego. Wysokość emerytury obliczonej według starych zasad oparta była na systemie zdefiniowanego świadczenia i powiązana z licznymi parametrami: częścią socjalną emerytury, okresami składkowymi i nieskładkowymi oraz zarobkami osiąganymi w określonym ustawowo okresie (podstawa wymiaru emerytury). Nowy system oparto na zasadzie zdefiniowanej składki – powiązano wysokość emerytury ze składkami emerytalnymi płaconymi w całym okresie aktywności zawodowej, a nie w okresach najkorzystniejszych finansowo. Ministerstwo podkreśla, że osoby urodzone przed 1 stycznia 1949 r., które kontynuowały ubezpieczenie emerytalno-rentowe po osiągnięciu wieku emerytalnego mogą na mocy art. 55 i 55a ustawy emerytalnej nabyć prawo do korzystania z nowego systemu emerytalnego i wyliczyć emeryturę w sposób przewidziany w art. 26.

Reasumując, resort nie podzielił opinii RPO i skarżących się na rozwiązania z 2015 r. zmieniające ustawę emerytalną W opinii ministerstwa, ubezpieczeni urodzeni przed 1 stycznia 1949 r., których objęto systemem zdefiniowanego świadczenia nie tworzą jednej klasy podmiotów z ubezpieczonymi objętymi systemem zdefiniowanej składki, nie jest więc łamana zasada równości wobec prawa. Warunkiem nabycia prawa do emerytury dla urodzonych przed 1 stycznia 1949 r. było osiągnięcie wieku emerytalnego oraz udokumentowanie wymaganego stażu pracy (20 lat dla kobiet, 25 dla mężczyzn). Natomiast dla ubezpieczonych urodzonych po 1 stycznia 1949 r. prawo do emerytury wynika z osiągnięcia wieku emerytalnego oraz zgromadzenia składek na indywidualnym koncie ubezpieczonego.

Trybunał Konstytucyjny sprawa o sygn. akt P 2/16 (urlopy wychowawcze) dotyczy pytania prawnego Sądu Okręgowego w Szczecinie: czy przepis art. 53 ust. 1 pkt 3 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS w zakresie, w jakim odnosi się do okresów, o których mowa w art. 7 pkt 5 tejże ustawy, przebytych przez ubezpieczonych urodzonych przed 1 stycznia 1949 roku jest zgodny z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP? (sprawa w toku).

Stanowisko RPO z 25 maja 2016 r. przesłane do sprawy **sygn. akt P 2/16** (tekst w materiałach): „Powstaje zasadnicza wątpliwość, dlaczego kobieta urodzona w 1949 r. ma mieć policzone okresy opieki (*nad dzieckiem*) jako okresy składkowe, a urodzona w 1948 r. jako nieskładkowe, jeżeli okresy opieki w obu przypadkach miały miejsce w czasie funkcjonowania starego systemu emerytalnego? Dowolne przenoszenie rozwiązań z nowego systemu emerytalnego do starego w stosunku do wybranej grupy ubezpieczonych oznacza brak poszanowania reguł i tworzenie sytuacji nierównego traktowania ubezpieczonych. (...)

Uznać należy, że różnicowanie na gruncie art. 53 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej w zakresie, w jakim odnosi się do okresów, o których mowa w przepisie art. 7 pkt 5 ustawy emerytalnej, przebytych przez ubezpieczonych urodzonych przed 1 stycznia 1949 r. jest niedopuszczalne w świetle konstytucyjnej zasady równości wobec prawa do zabezpieczenia społecznego”.

INFORMACJE DODATKOWE:

Kapitał początkowy obliczany jest według zasad starego systemu emerytalnego. Funkcją kapitału początkowego jest odzwierciedlenie wkładu, jaki ubezpieczony przed 1 stycznia 1999 r. wniósł do systemu emerytalnego. Odtwarzana jest więc teoretyczna składka na ubezpieczenia społeczne obliczana, według zasad dotychczasowych, hipotetycznej emerytury, jaką ubezpieczony otrzymałby 1 stycznia 1999 r. za przebyte przed 1999 r. okresy składkowe i nieskładkowe. Następnie kwoty hipotetycznej emerytury mnożone są przez średnie dalsze trwanie życia kobiet i mężczyzn w wieku 62 lat, ustalone na 1 stycznia 1999 r.

OPRACOWAŁA

Jolanta Krynicka

WICEDYREKTOR

Joanna Urban